

Koka māju siltināšana II

Teksts: Ilona Lūsēna | Foto: SIA «Paroc»

Šajā rakstā turpināsim iepriekšējā žurnālā «Pārvaldnieks» iesākto sarunu par iespēju solīda vecuma koka mājai «sadakterēt» vecuma kaites un atgriezt to dzīvē vēl uz vairākām desmitgadēm.

Nav viennozīmīgas atbildes uz jautājumu: kas ir ekonomiski izdevīgāk – renovēt vecu vai iegādāties jaunu māju? Katrs gadījums aplūkojams individuāli: ir liela atšķirība, vai cilvēks pērk gatavu māju vai būvē to pats. Vai par saprātīgu ieguldījumu nopērk vecu, bet labi uzturēt māju, vai arī saņem mantojumā īpašumu, kuru kopā satur vairs tikai emocionālās dzimtas saites. Viens gan ir skaidrs visos gadījumos – dzīvot koka mājā ir laba izvēle, jo tas ir moderni, veselīgi, un droši: atšķirībā no citiem celtniecības materiāliem, koks «elpo» – tā sūnās notiek pastāvīga gaisa apmaiņa. Tādēļ koka mājās saglabājas pastāvīga skābekļa līdzsvars un optimāls gaisa mitrums.

Koksnei nav negatīvas iedarbības uz cilvēka organismu. Elektrostatiskās koka īpašības garantē, ka telpā nekad nesakrājas statiskā elektrība un istabās nekustas putekļi. Tas ir svarīgi cilvēkiem, kuri cieš no alerģijas.

Savukārt, siltā, «saulainā» dabiskās koksnes krāsa uz cilvēka psihisko stāvokli iedarbojas pozitīvi, nomierina nervu sistēmu un ļauj pilnvērtīgi atpūsties.

Vai fasādei nepieciešams siltinājums?

Lai arī pat 20 cm bieza guļbūves siena neatbilst pašreiz Latvijā spēkā esošā būvnormatīva LBN 002-01 prasībām, lēmumu par koka mājas fasādes siltināšanu der apsvērt vairākkārt. Jāatceras, ka pats koks jau ir labs siltumizolācijas ma-

teriāls ar zemu siltuma vadītspēju un lielu siltuma akumulāciju: 100 mm biezas koka brusas sienas siltumpretestība ir analogiska divu ķieģeļu biežai mūra sienai, tāpat pietiekošs siltuma līmenis tiks saglabāts guļbūvē, kuras sienās izmantoti baļķi ar 30 centimetru diametru. Uzskata, ka Latvijas ziemām ir pietiekami ar 18-22 cm biezu guļbaļķu sienu, tomēr, lai guļbūvē bez siltināšanas ziemā nesaltu, baļķu diametram vajadzētu būt vismaz 26-30 cm.

Taču koka nami sēžas un tad starp baļķiem var izveidoties spraugas. Lai iekšelpas kļūtu vēsas, šķirbām pat nav jābūt lielām. Nicīga 2 mm plata un 1 metru gara sprauga pie vēja ātruma 3 m/s stundas laikā telpā «ielaiž» līdz 15 m³ aukstā gaisa! Tāpēc šķirbas rūpīgi jāaizdara. Sirmā senatnē logus, durvis un ēkas sienu konstrukciju drīvēja ar dabīgiem materiāliem – sūnām, linu un ļoti bieži kaņepēm. Arī mūsdienās ikviens var izmantot kaņepes vai pakulas kā siltumefektīvu, ļoti ilgmūžīgu, pilnīgi ekoloģisku un arī salīdzinoši lētu siltumizolācijas materiālu.

Ikviens, kam ir vēlšanās var apsvērt savas koka mājas siltināšanu. Ja guļbūvi siltina no iekšpuses, mainās tās iekšējais mikroklimats, ja to dara no ārpuses, mainās tās vizuālais izskats, līdz ar to guļbūve jau nekur nepazūd, tikai saņem jaunu «virskārtu» – saglabājot

uzticību kokam, iespējams izmantot dēļu apšuvumu.

Par bojātiem guļbaļķiem

«Pirms uzsākt veca koka nama fasādes siltināšanu, kritiski jāizvērtē sienu stāvoklis,» uzsver būvinženieris Uldis Šulcs. «Ja baļķi ir bojāti, tos jāmaina visā apjomā vai atsevišķās vietās jāprotežē, kā arī noteikti jāapstrādā ar prettrupēšanas līdzekļiem.»

Vienlaikus ar satrupējušo baļķu nomaiņu jānovērš arī trupēšanas, tas ir, mitruma cēlonis – jānomaina arī pamatu hidroizolācija.

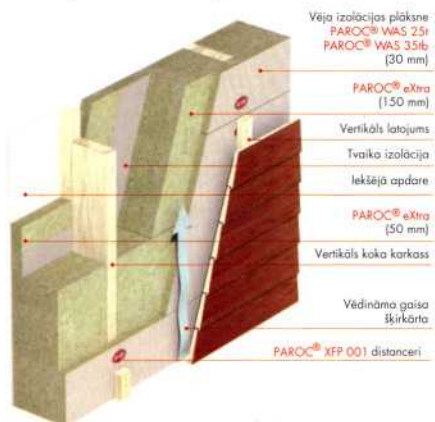
Ja bojātie baļķi atrodas augšā, dzegas tuvumā, tos nedrīkst nomainīt pa daļām, bet tikai uzreiz pilnīgi visā garumā.

Pirms tam uz drošas pamatnes ar statņiem jābalsta nesošās konstrukcijas – pārseguma sijas un spāres. Atstatumam starp statņiem jābūt aptuveni 2 m, bet virs statņiem perpendikulāri esošajām sijām novieto pasiju.

Sienas pacelšanu visērtāk veikt ar domkratu palīdzību. Siena jāpaceļ tik augstu, lai būtu redzamas nomaināmā baļķa tapas. Šādā stāvoklī sienu nostiprina un veic bojāto baļķu vai brusu nomaiņu, kam izmanto viengabala baļķi vai brusu. Ja augšējais vainags sastāvēs no vairākiem atsevišķiem gabaliem, slodze

Koka karkasa sienas konstrukcija

Rekomendējams siltumizolācijas biežums - 30+150+50 mm

Mūra sienas ar koka karkasu konstrukcija

Rekomendējams siltumizolācijas biežums - 30+75+75 mm

